

Posudek vedoucí práce

Předkládaná bakalářská práce Vojtěch Řeháka je výsledkem docela zajímavého vývoje, který bych zde ráda na úvod zmínila. Když Vojtěch Řehák v rámci Hudebně-antropologického semináře v roce 2018 deklaroval, že se chce pokusit o zúčastněné pozorování punkového festivalu, byla jsem mírně překvapená. V průběhu posledních pěti let totiž zájem studentů semináře o punkový hudební svět téměř úplně vyvanul, přestože se dříve objevoval s železnou pravidelností. Poté, co jsme diskutovali Vojtěchovy první terénní poznámky z pražského Čirofestu v klubu Modrá Vopice, které kromě zajímavého postřehu o dvou různých věkových kategoriích hudebníků s různým, věkově odlišným publikem, obsahovaly málo dat, kterých by se dalo chytit, mne o to více překvapilo, že Vojtěch tvrdil, že by chtěl psát o punkerech bakalářskou práci. Od roku 2011, co seminář vedu, se nikdo z těch, kdo se o punku pokoušeli psát, nepokusili přetavit svoje téma v semináři do následného dlouhodobějšího úsilí, nutného k navržení a realizaci bakalářského projektu. Vojtěch navíc neměl motivaci založenou na hlubší insiderské zkušenosti s punkovou subkulturou, přestože na ni měl kontakty. A právě insiderská zkušenost, která je v antropologickém výzkumu v některých ohledech nevýhodná, má naopak kromě potenciálně lepšího přístupu a vzhledu do terénu i tu výhodu, že studenty motivuje, aby svůj projekt opravdu zrealizovali. Vojtěch mne ovšem překvapil znovu: na začátku tohoto akademického roku získal jako terénní konzultanty všech pět současných členů punkové hudební skupiny E!E, založené roku 1987 v Příbrami - tedy jedné ze zakládajících skupin punkové subkultury u nás a jedné z mála, jež je od 80. let dodnes aktivní.

Po dvou dalších zúčastněných pozorováních (na jejich koncertu v pražském Rock café, na Old Punk srazu fanoušků v Písku) a po prvním polostrukturovaném rozhovoru s frontamanem kapely se začalo jasněji rýsovat výzkumné téma směrem ke stárnutí hudebníků v subkultuře. Také nám začalo být zjevné, že mimořádná vstřícnost jinak velmi vytížených muzikantů, jež punková hudba částečně živí, nahrává směřování bakalářského projektu spíše k takové tvorbě dat, v níž data vytvořená pomocí rozhovorů budou hrát prim. Navíc se ukázalo, že rozhovor jako technika sběru dat Vojtěchovi seděla lépe. Zúčastněná pozorování měla hrát spíše sekundární roli, stále jsme však ještě pomýšleli na hudebně-etnografický projekt. Následovala fáze studia literatury ke stárnutí v subkulturách obecně. Vzhledem k tomu, že je toto téma v (post)subkulturních studiích poměrně aktuální a existuje k němu proto dostatek studií, opírají se hlavní teoretická východiska práce spíše o tento diskurz. Hudebně-antropologická perspektiva se projevila zaprvé v tom, že se výzkum nejdříve vrátil na punkové místo, popisované v kapitole Hudba a rebelie v knize Pražské hudební světy (Jurková et al. 2013), za druhé v inspiraci zde prezentovanými interpretacemi a především za třetí: v jasné orientaci na aktivní hudebníky jako klíčové aktéry hudební subkultury. Neboť Vojtěchem prostudované převážně zahraniční (post)subkulturní studie na téma stárnutí vycházejí z rozhovorů s informanty, kteří svoji aktivní hudební zkušenost většinou neakcentují a patří spíše mezi posluchače a fanoušky.

Fáze studia teoretické a metodologické literatury bohužel Vojtěchovi trvala do února. V momentě, kdy měl poslední možnost se intenzivně vrhnout do terénu, ovšem začala epidemie Covidu. Brzy se ukázalo, že na jakákoli zúčastněná pozorování může zapomenout a že bude rád, pokud se mu vůbec podaří realizovat rozhovory se všemi pěti členy kapely, kteří se vzhledem k situaci potýkali s různými problémy. Na žádné další rozšiřování vzorku už nebylo ani pomyslení. Vojtěch musel rychle přeformulovat písemný projekt, který podal jako SVIP, a realizovat rozhovory. Naštěstí se mu to díky přetrvávající ochotě jeho informantů povedlo: od března do června za nimi jezdil do Příbrami, Strakonice a Slaného, pět rozhovorů proběhlo offline, pouze jeden online. Celkem jich provedl i s počátečním rozhovorem sedm. Podařilo se mu získat velmi zajímavá data, jichž nebylo málo: přes

šedesát normostran přepsaných rozhovorů. (Škoda, že tento vývoj autor sám v práci podrobněji nezreflektoval a měl by jej zdůraznit při obhajobě.) Ačkoli analýza probíhala průběžně, na vlastní psaní mu pak ovšem zbylo dost málo času. Vzhledem k jeho nezkušenosti s interpretací kvalitativních dat a zpočátku poměrně značné formulační nejistotě, se mu přesto podařilo vytvořit koherentní, logicky strukturovanou a smysluplně vyargumentovanou práci. Ačkoli v interpretační rovině by práce Vojtěcha Řeháka mohla jistě být daleko promyšlenější a propracovanější, její hlavní přínos vidím právě v prezentaci původních a vzhledem k tématu hodnotných dat.

Jazyková úroveň práce je dobrá, od prvních formulačních pokusů Vojtěch Řehák svůj psaný projev výrazně zlepšil. Po formální stránce má jeho práce všechny požadované prvky. Odkazy na sekundární literaturu a primární zdroje v textu jsou v pořádku, závěrečný seznam literatury a zdrojů ale vykazuje nedostatky: autor se potýkal se správným a konzistentním tvořením bibliografických citací sekundární literatury, jeden titul, na nějž se odkazuje v práci, v seznamu chybí. Také postrádám seznam primárních zdrojů, tedy především seznam přepsaných rozhovorů, doplňujících terénních poznámek a několika málo prezentovaných fotografií, většinou z terénu.

Závěrem: předkládaná bakalářská práce Vojtěcha Řeháka jako celek splňuje nároky kladené na kvalifikační práce tohoto typu. Rozhodně ji doporučuji k obhajobě a vzhledem k výše uvedenému ji navrhuji hodnotit jako velmi dobrou.

V Praze, 19. 9. 2020

Mgr. Veronika Seidlová, Ph.D.